

Het ontsnappingsverhaal van
de ondergedoken crimineel Jack Voets

Escape from

Tweeënhalp jaar verbleef Jack Voets in Portugese gevangenissen wegens een veroordeling voor drugshandel. In december wist hij te ontsnappen van het eiland Madeira. *Revu* sprak in het diepste geheim met de voortvluchtige crimineel. 'Ik beschouw ontsnappen als een morele plicht voor iedere gevangene.' Door Stan de Jong / Fotografie: Clemens Rikken

A photograph of a person's hairy legs and feet in a shower. The person is holding a magazine in their left hand. The background is a white tiled wall with a shower handle and a showerhead. The word "Madeira" is written in large white letters across the bottom of the image.

Madeira

Het was een bijzonder mailtje dat we op 8 december 2007 van Jack Voets ontvingen. 'Ik heb het gered, want ik had er de neus van vol. Ben zelfs al van het eiland af. Hoop je binnenkort te spreken.' De 48-jarige Voets bleek drie dagen eerder te zijn ontsnapt uit de Estabelecimento Prisional do Funchal op het eiland Madeira. Maanden ervoor was het eerste contact gelegd door de Nederlander die toen al twee jaar in Portugese gevangenis had doorgebracht. Onder erbarmelijke omstandigheden. 'De kakkerlakken liepen 's nachts over mijn bed; de toiletten zaten soms onder het bloed.' Volgens Voets, die werd veroordeeld tot vierenhalf

jaar cel voor de smokkel van 1100 kilo hasj, had Portugal geen enkele rechtsgrond hem te berechten en gevangen te houden. 'Maar de Nederlandse ambassade doet hier geen fluit,' vertelde hij.

De dag na Kerst ontmoeten we de voortvluchtige crimineel op een geheime locatie in Europa, op een plek waar het aanzienlijk minder warm is dan op Madeira. Voets moet duidelijk aan het klimaat wennen. Hij draagt een zwart hemd met een coltrui, dáárover een bodywarmer en *on top of that* een windjack. Niettemin maakt hij een opgeruimde indruk. 'Oh oh, wat is het leven heerlijk,' roept Voets, als we plaatsnemen in een café. 'Al

mijn zintuigen staan op scherp. Voor mijn ontsnapping rook ik nooit iets. Nu ruik ik alles. Ik ruik het als ze 100 meter verderop een vis bakken. Kijk, voor jou is het normaal dat je een glas in je hand houdt. Maar ik heb tweeënhalf jaar alleen plastic in mijn handen gehad. Het waren de zwaarste jaren uit mijn leven.'

Het is niet de eerste keer dat Voets, die het criminele milieu van haver tot gort kent en eerder werd veroordeeld wegens hasjhandel, zich op miraculeuze wijze aan de houdgreep van justitie weet te ontworstelen. In 2004 ontsnapte hij al eens uit een politiecel in Almelo. Voets was gevallen, kon niet meer lopen en werd met spoed naar het plaatselijke ziekenhuis gebracht. Een scan door de arts wees uit dat zijn nek was gebroken. Toen de verplegers de arme patiënt even rustig op zijn bed lieten bijkomen, trok Voets zijn schoenen aan en liep fluitend de deur uit. 'Toen heb ik ze ook al mooi bij de neus gehad!', zegt Voets met een Pietje Bell-grijns op zijn gezicht. De ontsnappingen zijn illustratieve episodes uit het bijzondere levensverhaal van de tukker.

Shotguns

Het is juni 2005 als Voets wordt gevraagd de zeilboot *The March* van de Canarische Eilanden naar het Caraïbisch gebied te varen. De formele lezing luidt dat de boot voor een zeilschool op Sint Maarten is bedoeld. Voets beweert dat hij geen flauw benul heeft dat het schip in werkelijkheid voor drugstransporten is bestemd. Maar dat klinkt nogal onwaarschijnlijk. Aan boord komen twee Nederlanders die Voets (in diens woorden) 'dwingen' de koers naar Marokko te verleggen. 'Toen had ik wel door dat het geen zuivere koffie was,' erkent Jack. In Marokko wordt 1100 kilo hasj aan boord geladen. Wanneer Voets van de Afrikaanse kust wegzeilt, nadert een snelle rubberboot met zes gemaskerde en zwaarbewapende mannen de zeilboot. 'Ik was even bang dat we geript werden.' De mannen – kennelijk

'Ik werd in een celletje gebracht van 2 bij 4 meter: daar lagen we met negen man in. Het toilet was een gat in de grond'

Voets, De Hakkelaar, Bruinsma en Doorn

In 1959 werd Jack Voets in Canada geboren uit Nederlandse ouders. Toen hij 4 jaar oud was, remigreerde het gezin naar Twente. Vader Albert was een zakenman die in de vishandel, de bouwwereld en het onroerend goed zat, maar in de jaren zeventig vooral bekend (of: berucht) was vanwege het exploiteren van illegale casino's. 'Een keiharde wereld waar je veel contacten opdoet,' vertelt Jack. 'Mijn vader werd omringd door lijfwachten. Iedereen had respect voor hem. Materieel gezien ging het ons voor de wind. We reden in de dikste auto's.'

Als jongen werd Jack op 'de bok' gezet (een verhoging in het casino) van waaruit hij de croupiers en de klanten in de gaten moest houden. Jack kon tellen als de beste en mocht pa chauffeurs naar diens zakenrelaties in het Gooi en Amsterdam. Albert Voets ('Het type van de charmante oplichter,' aldus Jack) werkte onder anderen samen met de geruchtmakende Robert Jan Doorn, door het zakenblad *Forbes* ooit omschreven als 'de grootste witwasser ter wereld'.

In 1990 plaatste Doorn de handelsreiziger in zijn naar Fawltly Towers-niveau afgezakte hotel in Duitsland om er orde op zaken te stellen. Vijf jaar later kwam Albert Voets onder verdachte omstandigheden om het leven, waarbij sommigen met een beschuldigende vinger naar Doorn wezen. Na zijn overlijden bleek Jack Voets – althans op papier – een godsvermogen te hebben geërfd: een bv die op naam

van zijn vader stond en waarin minimaal honderd panden zaten. Jack probeerde de buit te verzilveren, maar stuitte op een web van juridische constructies, op intriges en bedreigingen.

Zoonlief had inmiddels ook carrière gemaakt in de misdaad. In de jaren tachtig en negentig maakte Jack samen met zijn broer deel uit van de Bloemenbende. De bende dankte zijn naam aan het feit dat onder ladingen snijbloemen – en later potplanten – hasj werd gemokkeld. 'Maar we gebruikten allerlei vracht,' herinnert Voets zich. 'Zo hadden we de stoffen verstopt in een vrachtwagen vol luiers.'

De Bloemenbende moet tientallen miljoenen guldens hebben verdiend. De handel werd doorgevoerd naar Noorwegen, Denemarken en Engeland. Er werden contacten aangeknoopt met illustere figuren als Johan V. (alias De Hakkelaar) en Klaas 'De Dominee' Bruinsma. 'Die heb ik beiden gekend,' zegt Voets. 'Met Klaas Bruinsma schaakte ik wel eens. We gingen ook zeilen. Maar dat kon hij minder goed dan ik. Klaas baalde daarvan, want hij was heel competitief ingesteld.'

In 1997 werd de Bloemenbende opgerold. Jack kreeg tweeënhalf jaar gevangenisstraf voor zijn aandeel. Na een periode met – althans naar eigen zeggen – regulier werk (maar opvallend genoeg wél in de bloemenhandel) was de bodem van de (drugs)sparpot in zicht en raakte hij weer bij criminele activiteiten betrokken. Uiteindelijk zou hij zo belanden in een Portugees avontuur van jewelste.

agenten of militairen – enteren de boot en bevelen Voets naar het noorden te zeilen. Daar wacht een Spaans marinefregat het gezelschap op. Een formele aanhouding is dan nog niet verricht, maar dit verandert als op het marineschip Portugese politie wordt ingevlogen. De zeilboot wordt op sleeptouw genomen en het marineschip vaart naar de Portugese havenstad Faro.

In de haven staat een arrestatieteam de verdachten op te wachten. Voets krijgt 'een zak over de kop' en wordt in een cel gezet. Later moet hij voor de rechtbank verschijnen. De gang van zaken is opmerkelijk, want de drugsboot is in internationale wateren opgepakt. In dat geval geldt het recht van de vlag waaronder het schip vaart, in dit geval de Nederlandse. Justitie beweert dat de drugs voor Portugal zijn bestemd, maar 'dat is aantoonbaar onjuist', aldus advocaat Adam Doesburg die Voets bijstaat. De rechter in Faro lijkt ook met de toestand in de maag te zitten en weigert de zaak te behandelen. Voets gaat op speciaal transport ('Ik kreeg hand- en voetboeien om en werd door twee politiemannen met *shotguns* bewaakt') en moet weer zijn cel in. Een ritueel dat zich de volgende maanden zal herhalen: Voets wordt van het kastje (cel) naar de muur (rechtbank) gestuurd. En terug.

Ruim twee jaar zucht Voets in bajesen zonder dat een rechtbank zijn zaak wil behandelen. Uitlevering aan Nederland is onmogelijk, zo

wordt hem verteld, want dan moet hij eerst worden veroordeeld. Aanvankelijk belandt hij in de gevangenis van Setúbal, een plaatsje in de buurt van Lissabon. 'Ik werd in een celletje gebracht van 2 bij 4 meter: daar lagen we met negen man in. Het toilet was een gat in de grond. Wel hadden we vijf televisies op onze cel. Maar als één vent zijn afstandsbediening bediende, sprongen alle televisies op dezelfde zender. Je kunt wel nagaan wat voor stress dat gaf.'

'Drie maanden heb ik daar gezeten. Tussen de moordenaars. Een celgenoot, een grote neger, had in Zwitserland iemands benen weggeschoten. Angst? Daar heb je geen tijd voor. Het is overleven. Kijk, je slaapt als een kat, met één oog open, bent voortdurend op je hoede. Als je een shirt hebt weten te regelen, moet je oppassen dat het niet onder je kont wordt weggejat. Veel van die gevangenen waren gestoord. Er waren ruimschoots wapens voorhanden. Geregeld werd een gedetineerde neergestoken.'

'Ik dacht: dit gaat niet goed, hier moet ik weg. Toen hebben we een ontsnappingspoging voorbereid. We krabden gewoon een gat in de muur. Maar het plan lekte uit en we werden betrapt. Mooi, dacht ik, dan heb ik tenminste mijn overplaatsing 'geregeld'. Nou, dat had ik beter niet kunnen doen. Ik kwam toen in Caxias. Sjongejonge, daar was het nóg erger; zaten we met zestien kerels in een cel! De hygiëne was erbarmelijk. Alles was verrot.

Lag je in bed, vielen de stukken kalk van het plafond. Voor het drinkwater moest je betalen. De directie was corrupt, die stopte het geld bestemd voor voedsel en zeep in eigen zak.'

Voets ontpopt zich als een lastige bajesklant. Hij maakt voortdurend amok, protesteert tegen het detentieregime en neemt contact op met Amnesty International om wat hij ziet als misstanden aan de kaak te stellen. Weliswaar verkrijgt Voets aanzien onder zijn medegevangenen, het komt hem ook op menig nachtje in de isoleercel te staan. Op een gegeven moment gaat Voets zelfs in hongerstaking. 'Tien dagen hield ik het vol. Het record stond op vijf. Na drie dagen heb je geen honger meer, maar je beeft als een riet.'

Medio 2007 staat Voets dan eindelijk terecht. De rechtbank in Faro heeft een oplossing bedacht: de verdachte wordt volgens Nederlandse maatstaven berecht. De straf pakt echter minder licht uit dan Voets hoopt: vier jaar en zes maanden. Hoger beroep wordt afgewezen.

Perfekte loper

Eind augustus 2007 wordt Voets – hij zit dan vast in de Algarve – weer uit zijn cel gesleurd en gaat voor de zoveelste keer op transport. Onder begeleiding van een escorte wordt hij naar het vliegveld gebracht. Even gloort de hoop dat hij naar Nederland wordt gevlogen, maar de bestemming blijkt de hoofdstad ►

► Funchal van het Portugese eiland Madeira te zijn. 'Ik had daar positieve berichten over gehoord en die bleken te kloppen. Het was er vrij hygiënisch, de directeur was een correcte man en we lagen alleen op cel. In zekere zin vind ik het wel lullig voor die lui dat ik nu juist uit die gevangenis ben weggeglip. Maar ik beschouw ontsnappen als een morele plicht voor iedere gevangene. Het is ook niet strafbaar. Tenzij je geweld gebruikt, maar dat wilde ik in geen geval. Het moest gladjes verlopen...'

Van meet af aan werkt Voets aan zijn *great escape*. 'Dat begon al in het vliegtuig. Ik probeerde te zien hoe het gebouw, dat op een berg lag, was gesitueerd. In een auto werden we naar de gevangenis vervoerd, misschien de enige keer dat je in de gelegenheid bent om de uitvalswegen te bestuderen. Al die informatie sla je in je op. Later heb ik nog een satellietfoto van Google Earth naar binnen weten te smokkelen.

'Vanuit mijn eigen cel had ik een beperkt uitzicht, maar als ik bij een medege-detineerde ging zitten, had ik prima zicht op de nabije omgeving. Ik zat daar geregeld. Bood ik die jongen een sigaretje aan. Je moet dat stelselmatig doen, niet alleen vlak voordat je probeert te ontsnappen, dat valt te veel op. Eigenlijk is dat het hele eieren eten bij een ontsnapping: de bewaking het gevoel geven dat het een normaal patroon is dat je volgt.'

Plan B

De gevangenis in Funchal bestaat uit celblokken die een 'eigen' luchtplaats hebben. De luchtplaats wordt met een camera bewaakt en is omzoomd door een muur. Achter die muur is een klein veldje, daarachter staat een hek met prikkeldraad ('Niet van dat rolprikkel-draad') en vervolgens is er nog een muur waar je overheen moet. Daarachter lonkte de vrijheid... 'Het moest gebeuren op een dag dat het mistig zou zijn. Op Madeira is het bijna altijd mooi weer, maar als het mist, is die mist zó dik dat je maar een paar meter zicht hebt. De bewakingscamera op de luchtplaats, die in een hoek hangt, kan dan onmogelijk de andere kant van de muur in beeld brengen. Over die zijde van de muur zou ik de vlucht wagen, zo was het plan.'

Er moest ook ontsnappingsmateriaal worden geprepareerd. Ten eerste een sleutel van de deur die – via een gangetje waar de gedetineerden kunnen telefoneren – naar de luchtplaats leidt. 'De sleutel had ik gemaakt van zo'n knikijzertje dat in multomappen zit. Toen had ik alleen nog iets nodig om de sleutel mee te kunnen draaien. Ik smolt een

'Die bewakers zijn cowboys. Ze zitten jaren te wachten tot iemand een poging waagt en dan knallen ze je meteen neer'

aansteker en drukte die in het ijzer. Nu had ik een perfecte looper. Daarmee kon ik de hele gevangenis door. Alleen mijn eigen celdeur kon ik er niet mee openen.'

Ten tweede een touw met haken om over de muur te komen. 'Het touw hadden we – ik werd geholpen door vrienden – uit de werkplaats. De haak maakten we van dwarsliggers uit de bedden. Dat was nog een heel gezaag. De dwarsliggers bonden we aan elkaar en maakten we aan het touw vast. Al het materiaal verstoppen we bij wat wij 'slachtoffers' noemden – jongens die voor een stukje chocola niet moeilijk doen. Of het wel spannend vinden. Maar het ging altijd via anderen, want je kunt ze natuurlijk nooit echt vertrouwen.'

'Tijd is essentieel,' legt Voets uit. 'Ik had in elk geval van twee tot vijf uur 's middags voordat de gevangenen zouden eten op zaal en er weer geteld zou worden. Maar omdat ik altijd op mijn cel at, had ik twee uur langer de tijd voordat ze mijn vlucht zouden ontdekken. Nogmaals, je begint maanden van tevoren die rituelen te ontwikkelen. Zo was ik ook steeds op die luchtplaats te vinden. Onder de barste weersomstandigheden zat ik daar met mijn beste maat Agostinho te schaken. Soms in de stromende regen. Die bewakers dachten dat we gek waren geworden!'

Oefening baart kunst. 'Op de luchtplaats probeerde ik het touw over de muur te slingeren. Schuin onder de camera – daar konden ze me

nooit zien. We hadden een mannetje bij de deur geposteerd die zou fluiten als er een bewaker aankwam. De eerste keer schrok ik me rot: ik kreeg het touw niet meer van de muur en moest 6 meter klimmen om het er weer van af te halen. Maar ik wist in elk geval dat het werkte. Het touw met haak stopten we in een soort afvalbak op de luchtplaats. We zorgden ervoor – via een bevriende gevangene – dat die nooit werd geleegd.'

Vluchtauto

Zonder hulp is een *break-out* schier onmogelijk. Zeker van een eiland. Via tussenpersonen regelt Voets een vluchtauto die hem naar de haven moet rijden en een vissersbootje dat hem naar Portugal overbrengt. 'Mocht de boot er onverhoopt niet zijn, had ik een vakantiehuisje op Madeira geregeld met voor twee weken te eten.' In het geval de vluchtauto er niet zou staan, had hij eveneens voorzorgsmaatregelen getroffen. 'Door een slordige controle van het personeel beschikte ik over mijn eigen kleren. Die zou ik onder mijn gevangenispak dragen. Mijn haar had ik extreem lang laten groeien. Het idee was: gevangenis pak uit, haar eraf – zo kon ik me toch vrij onherkenbaar over het eiland bewegen, mocht de vluchtauto er niet staan.'

'Ik had ook een plan B uitgedokterd. Dan zou ik over een loopbrug naar de sportzaal rennen en daar uitbreken. Maar dat moest supersnel en het was riskant vanwege de

De haven van Madeira, het eiland voor de Afrikaanse kust, van waaruit Jack Voets ontsnapte naar het vasteland van Portugal.

strikte bewaking. Dus hield ik vast aan plan A. Ergens in november liet ik mijn handlangers buiten weten: bij de eerstvolgende mistige dag breek ik uit, zorg dat alles klaar staat!

Verbijsterde blikken

Op woensdag 5 december is het zover. Mist! Het is twee uur en Voets vraagt of hij zijn cel uit mag. Hij loopt naar boven, naar het gangetje met de telefooncellen, waar Agostinho al klaar staat. 'Want stel dat een bewaker mijn naam zou roepen, dan kon Agostinho in elk geval iets terugroepen.'

Met de looper opent Jack Voets de deur naar de luchtplaats. 'Ik zei tegen Agostinho: jongen, kom met me mee. Maar hij wilde niet. Gek hè? Die zat al zeventien jaar vast, had nog heel wat jaartjes voor de boeg, maar kon niet meer aan het leven buiten de poort wennen.'

Enfin, Voets neemt afscheid en werpt het touw met een flinke zwieper op de muur. 'In

één keer raak!' Hij hijst zich omhoog, springt over de muur en neemt het touw onder zijn arm weer mee. 'Ook dat is cruciaal: al het ontsnappingsmateriaal moet je meenemen, des te later ontdekken ze dat je bent gevlogen,' doceert Voets.

Alles verloopt volgens plan. Ook de volgende horden worden moeiteloos genomen. Tien minuten later zit hij in de vluchtswagen. 'Toen had ik voor het eerst een gevoel van opluchting. Want je weet dat ze dan niet meer op je kunnen schieten. Die bewakers zijn cowboys. Ze zitten jaren in hun toren te wachten tot iemand een poging waagt en dan knallen ze je meteen neer.' De vissersboot ligt netjes in de haven te wachten. 'Rustige jongens waren dat. Ze hadden een flesje port, brood en kaas meegenomen. In twee dagen voeren we naar het vasteland.'

Na geestelijk en lichamelijk te hebben bijgetankt in een dorpje reist Voets – hij bezit zowel

de Nederlandse als de Canadese nationaliteit – naar de Canadese ambassade in Lissabon. Onder de verbijsterde blikken van het personeel dat hem wel kent, haalt hij daar zijn paspoort op. Enkele dagen later vliegt hij naar een veilige bestemming. Overigens zal het ticket worden gekocht met een vervalst document en met iemand anders' creditcard. 'Want ik ben natuurlijk niet gek,' grinnikt Voets.

Hel op aarde

Het is half één 's nachts in een etablissement ergens in Europa. Voets heeft negen uur achtereen gesproken. De drank heeft hem warm en soezig gemaakt, en nóg blijer dan hij al was. Maar ja, hoe moet het nu verder met hem? Ze zullen toch wel naar hem op zoek zijn? 'Ik ga in elk geval nooit meer terug. Dan zullen ze me eerst moeten neerschieten. Portugal was de hel op aarde. Onbegrijpelijk dat zo'n land lid is van de Europese Unie. Luister, ik ben in de fout gegaan en dan word je afgestraft, daarover moet je niet zeuren. Maar je blijft wel een mens.'

Volgens Voets hebben ze zich op Madeira rotgelachen om zijn ontsnapping – zelfs de bewakers. 'Dat heb ik via via gehoord van jongens die daar zitten. Ze weten nog steeds niet hoe ik het geflikt heb, want ik had de deur van de luchtplaats weer achter me op slot gedaan.' Het enige aanknopingspunt dat ze hadden, was een briefje dat hij in zijn bed had gelegd. De tekst: 'Als ik niet terugkom, gaan al mijn spullen naar mijn beste vriend Agostinho. Groeten, Jack Voets.' ■

Reageren? stan@revu.nl

De naam 'Agostinho' is gefingeerd.

Hoeveel kost dat nou?

Ontsnappen uit een gevangenis vergt niet alleen creativiteit en een engelengeduld, maar ook harde duiten. Voets werd geholpen door een vriend in Portugal – 'niet eens uit het criminele milieu'. Die zorgde ervoor dat de handlangers van de vluchtswagen en de vissersboot werden betaald. 'Die gasten van de auto kregen 2500 euro – dat was wel veel voor een stukje rijden van nog geen 4 kilometer, maar goed. De vissersboot inclusief personeel kostte me 15.000 euro. Maar je moet nooit vooruitbetalen. Die vriend had hun laten zien dat het geld er was.' Voor het overleg met de buitenwereld en het 'smeren' van bewakers en medege-detineerden had Voets ook wat geld in de gevangenis nodig. Zo moest hij (illegaal) een mobieltje (200 euro) aanschaffen. 'Want je kon natuurlijk niet met de gevangenstelefoon bellen.' Het probleem in Madeira was dat de gevangenen geen cash geld mochten bezitten. Oplossing: de biljetten werden naar binnen gesmokkeld in boeken. 'Daarvan werd de kaft los gesneden, de biljetten werden erin gedaan en de boel werd weer dichtgeplakt'. Alles bij elkaar zal de ontsnapping Voets een kleine 20.000 euro hebben gekost.